

Rhannon King

របៀបក្នុងការរៀបចំការវិភាគរបាំង កម្មវិធីទឹកស្អាត និងលើកកម្ពស់អនាម័យ

គាំទ្រដោយ:

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានឆន្ទៈសម្រេចឲ្យបាននូវការទទួលបានជាសកល ក្នុងការលើកកម្ពស់អនាម័យ និងទឹកស្អាត នៅត្រឹមឆ្នាំ២០២៥។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅនេះ រាល់ប្រជាជននៅក្នុងប្រទេសទាំងអស់ត្រូវតែទទួលបាន នូវសេវាទាំងនេះ។ ការវិភាគបាំងគឺជាគំរូមួយ ព្រោះវាគឺជាឧបករណ៍ដែលមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការជួយដល់អ្នកដែល ទទួលខុសត្រូវកម្មវិធីទឹកស្អាត និងការលើកកម្ពស់អនាម័យ ក្នុងការបង្កើតសេវាដែលមានការដាក់បញ្ចូលសម្រាប់គ្រប់ គ្នា ដូចជា ជនពិការ ចាស់ជរា និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ។

ឯកសារនេះធ្វើការពន្យល់អំពីរបៀបក្នុងការរៀបចំការវិភាគបាំង និងចងក្រងនូវបទពិសោធន៍របស់អង្គការក្នុងស្រុកមួយ គឺអង្គការសេវាកម្មអភិវឌ្ឍន៍ជនពិការ (DDSP) ដែលមានមូលដ្ឋាននៅខេត្តពោធិ៍សាត់។

តើការវិភាគរបាំងគឺជាអ្វី ?

ការវិភាគរបាំងគឺជាវិធីសាស្ត្រដែលមានការចូលរួម ដែលបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ការអង្កេតនូវមូលហេតុ ដែលប្រជាជនមិនអាចទទួលបានកម្មវិធីទឹកស្អាត និងលើកកម្ពស់អនាម័យ តាមរយៈការស្វែងរកនូវ របាំងដែលពួកគេបានជួបប្រទះ និងបង្កើតដំណោះស្រាយដើម្បីដោះស្រាយនូវរបាំងទាំងនេះ។ មានរបាំង ចំនួនបីប្រភេទសំខាន់ៗក្នុងការទទួលបានកម្មវិធីទឹកស្អាត និងលើកកម្ពស់អនាម័យសម្រាប់ស្ត្រី និងបុរស ពិការ។ ទាំងនេះមានរូបវន្ត អាកប្បកិរិយា និងស្ថាប័ន។ វិធីសាស្ត្រនេះគឺផ្អែកលើគំរូសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាននៃ ការដាក់បញ្ចូល ដែលកំណត់នូវរបាំងក្នុងការទទួលបាន មិនមែនដោយសារតែពិការភាពតែមួយនោះទេ។

Rhiannon King

របៀបក្នុងការរៀបចំការវិភាគចាំបាច់

ខាងក្រោមនេះគឺជាជំហានសំខាន់ៗក្នុងការវិភាគចាំបាច់ដោយមានការចូលរួមនិងបទពិសោធន៍របស់អង្គការ DDSP ក្នុងការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រនេះ។

ជំហានទី១៖ ធ្វើដៃគូជាមួយអង្គការជនពិការនៅមូលដ្ឋាន

កំណត់អង្គការជនពិការ និងធ្វើការជាមួយពួកគេ។ អញ្ជើញពួកគេឲ្យចូលរួមនៅគ្រប់ជំហាននីមួយៗនៃដំណើរការរួមមាន វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនិងនពេលធ្វើការវិភាគចាំបាច់។ នេះមានន័យថា អ្នកបានឮដោយផ្ទាល់ពីជនពិការអំពីរបៀបរៀបចំខ្លះដែលរារាំងក្នុងការទទួលបានកម្មវិធីទឹកស្អាត និងលើកកម្ពស់អនាម័យក៏ដូចជាបានកសាងចំណេះដឹង ដល់អង្គការជនពិការ អំពីទឹកស្អាតនិងលើកកម្ពស់អនាម័យ។

ជំហានទី២៖ ការជ្រើសរើសភូមិ និងទំនាក់ទំនងជាមួយប្រធានភូមិ ឬឃុំ

ជ្រើសរើសតំបន់សម្រាប់រៀបចំសកម្មភាព និងអញ្ជើញសហគមន៍ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន។

អង្គការ DDSP បានសម្រេចចិត្ត រៀបចំសកម្មភាពនៅក្នុងភូមិចំនួន១៥ និងឃុំចំនួន៣ នៅក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់។ អង្គការ DDSP បានធ្វើការជាមួយនិងភូមិទាំងនេះ មួយចំនួនរួចហើយ និងភូមិមួយចំនួនទៀតជាភូមិថ្មី។ ក្រុមការងាររបស់អង្គការ DDSP បាន ជួបជាមួយនិងប្រធានភូមិនិងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់ដើម្បីផ្តល់ទិដ្ឋភាពទូទៅអំពីសកម្មភាព និងតារាងពេលវេលាសម្រាប់ការផ្សព្វផ្សាយអំពីពិការភាពនិងក្រុមពិការភាព។

ជំហានទី៣៖ ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីដំណើរការ ដោយមានការចូលរួមដើម្បីប្រមូលព័ត៌មាន

បុគ្គលិកទាមទារឲ្យមានការបណ្តុះបណ្តាល ក្នុងការសម្របសម្រួលអំពីដំណើរការវិភាគចាំបាច់ និងការប្រមូលព័ត៌មានជាមួយនិងសមាជិកសហគមន៍។ នេះរួមមានការសាកល្បងប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នៅក្នុងការិយាល័យរបស់ពួកគេមុនពេលប្រើប្រាស់ជាមួយនិងសហគមន៍។

អង្គការ DDSP បានផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលជាក់លាក់អំពីរបៀបក្នុងការវិភាគចាំបាច់ទៅ ដល់បុគ្គលិកដែលមានបទពិសោធន៍អំពីការដាក់បញ្ចូលពិការភាព

ទៅក្នុងកម្មវិធីទឹកស្អាត និងលើកកម្ពស់អនាម័យ។ នៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល អង្គការ DDSP បានប្រើប្រាស់នូវឯកសារភាពងាយស្រួលក្នុងការដាក់បញ្ចូលពិការភាព (អង្គការ CBM ឆ្នាំ២០១៤ ដែលអាចកាន់បានទាំង ភាសាខ្មែរ និងអង់គ្លេស) និងពិការភាព “ការធ្វើឲ្យមានការដាក់បញ្ចូលពិការភាពពេញលេញ ទៅក្នុងកម្មវិធីសហគមន៍ដឹកនាំអនុវត្តអនាម័យ” (អង្គការ WaterAid និង WEDC ឆ្នាំ២០១៤)។ នៅក្នុងកំឡុងពេលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ក្រុមការងារអង្គការ DDSP បានបង្កើតមតិយោបល់ សំនួរសម្រាប់ក្រុមពិការភាពដោយបែងចែកជាបីប្រភេទទៅតាមប្រភេទទាំងបីនៃរបៀបរៀបចំ រូបវន្ត អាកប្បកិរិយា និងស្ថាប័ន។

ជំហានទី៤៖ ការកំណត់ចាំបាច់

ជំហានបន្ទាប់គឺរៀបចំការប្រជុំជាមួយនិងសហគមន៍ និងសម្រង់ (ការបំផុសគំនិត) ឲ្យបានច្រើនតាមដែលអាចធ្វើបានអំពីរបៀបរៀបចំនានាក្នុងការទទួលបានកម្មវិធីទឹកស្អាត និងលើកកម្ពស់អនាម័យ។ អ្នកអាចប្រើប្រាស់រូបភាពផ្សេងៗដើម្បីជាឧទាហរណ៍ក្នុងការបំផុសគំនិតអំពីរបៀបរៀបចំនានាក្នុងការទទួលបាន

Rhiannon King

បាន កម្មវិធីទឹកស្អាត និងលើកកម្ពស់អនាម័យ។ អ្នកអាចបែងចែក ជាក្រុមតូចៗ និងផ្តល់ឲ្យក្រុមនូវ សាច់រៀងខុសៗគ្នា។ ក្រុមពិភាក្សាអាចនឹងត្រូវការការណែនាំ ថាតើរបៀបមានអ្វីខ្លះ។

អង្គការODSP បានចាប់ផ្តើមជំហានដោយការរៀបចំ វគ្គផ្សព្វផ្សាយរយៈពេលខ្លីមួយអំពីពិការភាព ទៅ ដល់អ្នកចូលរួម រួមមានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់ គណៈកម្មការស្ត្រី និងកុមារ ប្រធានភូមិ និងសមាជិក សហគមន៍រួមបញ្ចូលជនពិការ។ វគ្គនេះគឺគ្របដណ្តប់នូវនិយមន័យ ប្រភេទ និងមូលហេតុដែល បណ្តាលឲ្យមានពិការភាព និងការផ្សារភ្ជាប់រវាងពិការភាពនិងភាពក្រីក្រ។ ក្រោយពីវគ្គផ្សព្វផ្សាយនេះ ក្រុមពិភាក្សាត្រូវបានរៀបចំ នៅក្នុងភូមិចំនួន៥ ដែលមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន១២៦នាក់ ដើម្បី រកឲ្យឃើញនូវរបៀប និងដំណោះស្រាយក្នុងការទទួលបាននិងប្រើប្រាស់សេវាទឹកស្អាត និងការលើក កម្ពស់អនាម័យ។

នៅក្នុងអំឡុងនិងក្រោយពេលការពិភាក្សា ការចុះអង្កេតនៅសហគមន៍ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយក្រុម ពិភាក្សា ដើម្បីពិនិត្យមើលស្ថានភាពជាក់ស្តែងដែលជនពិការបានប្រឈមក្នុងការទទួលបាននិង ប្រើប្រាស់សេវាទឹកស្អាត និងការលើកកម្ពស់អនាម័យ។

ជំហានទី៥៖ ការវិភាគរបៀបដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រ “របៀបជញ្ជាំង”

ដាក់របៀបដែលបានរកឃើញបិទនៅលើជញ្ជាំង និងចាប់ផ្តើមដាក់វាជាក្រុមនៅក្នុងប្រភេទរបៀបទាំងបី គឺរូបវន្ត អាកប្បកិរិយា និងស្ថាប័ន។ ប្រសិនបើអ្នកបានធ្វើការនៅក្នុងក្រុមតូច សូមឲ្យសមាជិកក្រុម ទាំងអស់ឡើងមកច្របាច់បញ្ចូលគ្នានូវចំណុចដែលបានរកឃើញ។ សម្របសម្រួលក្រុមពិភាក្សាអំពី របៀបនីមួយៗ ហើយធ្វើការវិភាគដោយសមាជិកសហគមន៍ ក្នុងការលើកឡើងអំពីរបៀបនានាដែល ជនពិការជួបប្រទះ។

អង្គការODSPបានសម្របសម្រួលការពិភាក្សាដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រ “របៀបជញ្ជាំង” បន្ទាប់មកអ្នក ចូលរួមច្របាច់បញ្ចូលរបៀបទាំងនោះជាមួយគ្នា រួចដាក់នៅខាងក្រោមរូបភាព ទាក់ទងនឹងរបៀប រូបវន្ត អាកប្បកិរិយា និងស្ថាប័ន។ អង្គការODSPមានអារម្មណ៍ថាដំណើរការក្នុងការវិភាគរបៀបជា ក្រុម គឺបានបង្កើនកម្រិតនៃការទទួលខុសត្រូវពីអ្នកដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីចាត់វិធានការ។

ជំហានទី៦៖ ការពិភាក្សាលើដំណោះស្រាយ

ឥឡូវនេះក្រុមមានហើយ នូវរបៀបជញ្ជាំងដូច្នោះអ្នកអាចពិភាក្សារកវិធីណាដែលសហគមន៍អាច ដោះស្រាយលើបញ្ហាទាំងនេះនិងធ្វើការកំណត់ដំណោះស្រាយ។

ដំណោះស្រាយបានកំណត់នៅក្នុងឃុំចំនួនបីដែលអង្គការODSPបានរៀបចំសកម្មភាពដូចដែលបាន បង្ហាញនៅក្នុងតារាង។

Rhiannon King

បញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗ និងព័ត៌មានជំនួយ

ជាញឹកញាប់ក្រុមផ្តោតតែលើបញ្ហាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធតែមួយគត់។ ការបង្កលក្ខណៈងាយស្រួល គឺសំដៅលើដំណើរការផងដែរ។ អ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវដើរតួនាទីយ៉ាងសកម្មក្នុងការដឹកនាំសហគមន៍ដើម្បីពិចារណាលើដំណើរការដែលពាក់ព័ន្ធនិងកម្មវិធីទឹកស្អាត និងលើកកម្ពស់អនាម័យ ក៏ដូចជា របាំងអាកប្បកិរិយា និងស្ថាប័នផងដែរ។

ចូរចងចាំថា ការលើកកម្ពស់អនាម័យ គឺជាផ្នែកមួយរបស់កម្មវិធីទឹកស្អាត និងលើកកម្ពស់អនាម័យ។ តើរបាំងអ្វីខ្លះដែលរារាំងនៅក្នុងការផ្លាស់ប្តូរ ទម្លាប់អនាម័យ ជាពិសេសការលាងសម្អាតដៃ? ជាញឹកញាប់ក្រុមពិភាក្សាផ្តោតលើការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងអនាម័យតែមួយគត់។

របកគំហើញសំខាន់ៗ ៖ របាំង និងដំណោះស្រាយ

តារាងខាងក្រោមនេះគឺបង្ហាញអំពីការវិភាគរបាំងដែលបានរៀបចំដោយអង្គការODSPនៅក្នុងភូមិចំនួន១៥ និងនៅក្នុងឃុំចំនួន៣ស្ថិតនៅក្នុង ខេត្តពោធិ៍សាត់ឆ្នាំ២០១៥។ ប្រភេទរបាំង និងដំណោះស្រាយនឹងមានភាពខុសៗគ្នាពីសហគមន៍មួយទៅសហគមន៍មួយ ប៉ុន្តែវាបានផ្តល់ឲ្យ អ្នកនូវឧទាហរណ៍អំពីប្រភេទនៃបញ្ហាដែលអាចនឹងលើកឡើង។

ប្រភេទនៃរបាំង	របាំង	ដំណោះស្រាយ
រូបវិទ្យា	<ul style="list-style-type: none"> មិនមានបង្គន់អនាម័យ ហើយ ទៅបន្ទោបង់នៅក្នុងគុម្ពាតព្រៃនៅពេលព្រឹក ខ្វះភាពឯកជន ខ្លាចសត្វល្អិត មានអារម្មណ៍ខ្មាសរៀន និងបាត់បង់ភាពថ្លៃថ្នូរដែលបន្ទោបង់កណ្តាលវាល បង្គន់អនាម័យមានជណ្តើរខ្ពស់ និងទ្វារតូចចង្អៀត បង្គន់អនាម័យអត់មានសុវត្ថិភាព (ឧ. គ្មានទ្វារ ឬដំបូល) និងងងឹតខាងក្នុង លូន ឬលោតទៅបង្គន់ និងមានភាពកង្វក់នៅពេលធ្វើបែបនេះ អណ្តូង និងស្រះទឹកគ្មានជម្រាល និងមិនមានអ្វី សម្រាប់តោង ផ្លូវមានភាពជាក់រុប និងរលាក់ដែលធ្វើឲ្យលំបាកក្នុងការទៅយកទឹក ខ្វះឧបករណ៍យកទឹកចេញពីប្រភពទឹក និងត្រឡប់មកផ្ទះវិញដូចជា ទេះ កន្ត្រក និងម៉ាស៊ីនបូមទឹក 	<ul style="list-style-type: none"> បង្កើនការបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលសម្រាប់គ្រឿងបរិក្ខារ ទ្វារមានភាពធំទូលាយជាមួយនិង កម្រិតច្រកចូលជម្រាលនិងរៀបចំឲ្យមានបង្គន់ដៃ ជំនួសឲ្យសង់ជណ្តើរ សង់ជម្រាល ឬបង្គន់ដៃ និងផ្លូវធំទូលាយទៅរកអណ្តូងទឹក

<p>អាកប្បកិរិយា</p>	<ul style="list-style-type: none"> គ្មានការរាប់រកពីក្រុមគ្រួសារ ឬសហគមន៍ មានការរើសអើងខ្លាំងពីសហគមន៍ ជាពិសេសជនពិការក្រីក្រ ការគាំទ្រពីសង្គមនៅមានកម្រិត ជនពិការមិនត្រូវបានផ្តល់អាទិភាព អ្នកជិតខាងមិនអនុញ្ញាតឲ្យជនពិការប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យជាមួយ 	<ul style="list-style-type: none"> រៀបចំផ្សព្វផ្សាយអំពីសិទ្ធិជនពិការ ដោយសំដៅក្រុមគោលដៅលើក្រុមគ្រួសារ សហគមន៍ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (ឧ.ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់) ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយាចំពោះ ជនពិការ
<p>ស្ថាប័ន ឬអង្គការ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ខ្វះព័ត៌មានអំពីការលើកកម្ពស់អនាម័យសម្រាប់ជនពិការ ខ្វះផែនការអំពីកម្មវិធីទឹកស្អាត និងការលើកកម្ពស់អនាម័យសម្រាប់ជនពិការនៅក្នុងផែនការវិនិយោគឃុំ/សង្កាត់ ការយល់ដឹងអំពីគោលការណ៍ណែនាំ និងមគ្គុទ្ទេសន៍អំពីការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងលើកកម្ពស់អនាម័យនៅមានកម្រិត សហគមន៍ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មិនបានយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិរបស់ជនពិការ 	<ul style="list-style-type: none"> រៀបចំយុទ្ធនាការលើកកម្ពស់ អនាម័យនៅក្នុងទម្រង់រូបភាពផ្សេងៗគ្នាដើម្បីទៅដល់ជនពិការ ធានាថាពិការភាពគឺត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងផែនការជាតិ ជំរុញផែនការកម្មវិធីទឹកស្អាត និងការលើកកម្ពស់អនាម័យ សម្រាប់ជនពិការនៅក្នុងដំណើរការកសាងផែនការនៅកម្រិតមូលដ្ឋាន លើកកម្ពស់ការផ្សព្វផ្សាយអំពីវិធីសាស្ត្រដែលមានការដាក់បញ្ចូលពិការភាពទៅក្នុងកម្មវិធីទឹកស្អាត និងលើកកម្ពស់អនាម័យ រៀបចំផ្សព្វផ្សាយអំពីសិទ្ធិជនពិការ ដោយសំដៅក្រុមគោលដៅលើក្រុមគ្រួសារ សហគមន៍ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (ឧ.ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់) ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយាចំពោះ ជនពិការ

ការចែករំលែកបទពិសោធន៍អំពីការវិភាគបាំង

អង្គការ DDSP គឺជាអង្គការដំបូងបង្អស់ក្នុងចំណោមអង្គការនានាដែលបានរៀបចំវិភាគបាំងក្នុងការទទួលបានកម្មវិធីទឹកស្អាត និងការលើកកម្ពស់អនាម័យនៅកម្ពុជា។ ដើម្បីលើកកម្ពស់វិធីសាស្ត្រដែលមានការដាក់បញ្ចូលពិការភាពទៅក្នុងកម្មវិធីទឹកស្អាត និងលើកកម្ពស់អនាម័យ វាគឺសំខាន់ណាស់ដែលមានរបកគំហើញជាច្រើនបានចូលរួម និងចែករំលែកទៅក្នុងប្រធានបទនេះ។

ប្រសិនបើអ្នកមានរបកគំហើញដើម្បីចែករំលែក ឬត្រូវការការគាំទ្រណាមួយដោយ ការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រនេះនៅក្នុងកន្លែងការងាររបស់អ្នក សូមទំនាក់ទំនងអង្គការ WaterAid ដែលអាចផ្តល់ការគាំទ្រ និងការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយនិងអង្គការជនពិការ នៅក្នុងតំបន់ការងាររបស់អ្នក។

Rhiannon King

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទំនាក់ទំនង

 គេហទំព័រ : www.wateraid.org/au
 អ៊ីម៉ែល : cambodia@wateraid.org.au

 គេហទំព័រ : ddspcambodia.com
 អ៊ីម៉ែល : ddsp@camintel.com